

UJ KELET

KIS-ÉRTÉKŰ POLITIKAI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	620
Félévre	320
Negyedévre	170
Egy hónapra	60
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is	3 lej
Bukarestben	3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	25 ek
Egy szám	1-50 ek

Szerda, 1924 február 6.

takarít meg, ha

sz Emil Blagának
Harc No. 3. Telefon 2-70.

skel és leírással szolgál!

állítjuk azonnal
enau gyártmányu
egmunkálógépeket

30 coll
u gyalugépek
u gyalu géptengely
ek, köszörűgépek
00, 800 és 900 mm
u gép 400, 500 mm
szallagfűrés
u gyalugépek
u gyalu gép
u gépek

ica Rt.

Mures
ica * Telefonsz. 336

ELINE

ZÁSI TÁRSASÁG

átállítás nélkül

tanja
York
ffa-Marseille
Délamerika
Canada

1924 január 16-án

ek iránt érdeklődni lehet
moedia, Bukarest
ma " Cluj

Rador

gyermekruhák

umann

i 14.

431.

BERKESZTŐSÉG, KIALO
NYIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj-Kolozsvár, St. Baro
Pop. (Brassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
K. P. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 31. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Ádár rison 3 * 1924 február 8 Péntek

Féljünk, vagy örüljünk?

Bukaresti jelentések hírül adják, hogy el-
készült az új lakástörvény. Florescunak most
érvényben levő törvénye ugyanis nem felel
meg és Marzescu miniszter lényeges reformokat
akar ebben a kérdésben, mely kivétel nélkül
minden polgárt érdekel. Nincsenek megelégedve
Florescu törvényével sem a háziurak, sem pe-
dig a lakók. Ezért van szükség új törvényre.
Nem valószínű, hogy akad majd törvényhozó,
ki olyan lakástörvényt tudna hozni, mely egy-
formán kielégítheti a háztulajdonosokat és a
bérlelőket. Minden ilyen kísérlet csak félered-
ményt hozhat, vagy teljes eredményt abban az
irányban, hogy egyik fél sem lesz megelégedve.

A lakáskérdés megoldását tehát nem le-
het olyanfajta törvényekben keresni, mint ami-
lyen Florescu törvénye volt. Ha bizonyos is,
hogy a háboru után bekövetkezett rendkívüli
állapotok folytán az államnak jogában áll —
a polgárok nagytömegei érdekében — egy tu-
lajdonképen a magántulajdont sértő intézkedé-
sével a háziurak kezét megkötni, bizonyos,
hogy ez csak átmeneti állapot lehet, ideiglenes
védelem, mert a háziur és a bérlő viszonyát
végeredményben egyetlen egy tényező befolyá-
solhatja: a kereslet és a kínálat **normális** vi-
szonya. Amíg tehát a lakástörvény ideiglenesen
nyugalmi állapotot is teremthet a bérletek fel-
mondására és a bérösszegre vonatkozóan, célját
teveszti akkor, ha egyben nem gondoskodik a
normális viszony helyreállításáról.

Tudjuk azt, hogy a külföldi államok kor-
mányainak egyik problémája volt a lakáskér-
dés. De tudjuk azt is, hogy ezt a problémát
pozitív irányban igyekeztek mindenütt meg-
oldani, amennyiben nemcsak a háziur és a bérlő
viszonyára hoztak korlátozó határozatokat, de
a kérdés előterébe — és ez a kulcs — a lakás-
építés került. Ma már a külföldi államok leg-
nagyobb része megoldotta a maga számára a
lakásépítés nagy gondját. E megoldások között
Csehszlovákia viszi el a pálmát, melynek ma
már gyakorlatilag is kitűnően bevált lakásépi-
tési törvénye van. E törvény főbb irányelvei a
következők: Elsősorban az állam kötelessége,
hogy építsen. Semmiféle hivatalnak nem szabad
mágnházat elfoglalnia, viszont az állam köteles-
sége, hogy hivatalnokai részére kislakásokat
építtessen. A magánosok építkezési kedvét
nemcsak hosszú időre szóló adókedvezmények-
kel mozdítja elő, de szállítási kedvezményvel,
sőt állami hozzájárulással is. Kötelezővé tették,
hogy a magánvállalatok tisztviselőik számára
lakásokat építtessenek. Az állam védelme alatt
nagy építészervezetek alakultak, amelyek fő-
képen olcsó és kényelmes kis lakásokat építenek.

Ugylátszik, hogy a lakástörvény új ké-
szítője, Marzescu miniszter végre rájött arra,
hogy a lakástörvény csak úgy helyes, ha egy-
ben **lakásépítési** törvény is. Előfuttatja volt en-
nek a szerencsés felfogásnak a költségvetésnek
az a tétele, mely egymilliárd lejt irányzott elő
állami építkezési célokra. Az új törvényterve-
zet előírja, hogy magánvállalatok építeni tar-
toznak és egy külön fejezet szól azokról az át-
alakítási, rekonstrukciós munkálatokról, melyek
régii házak kibővítését emeletekkel való terhe-
lését célozzák.

Csak egytől félünk. Attól, hogy ez a he-
lyes, dicséretes felfogás csak a törvénykönyv
papírján lesz meg, de maga az államélet nem
eszkomptálhatja, a magánélet elől pedig elzár-
ják a teljesítési lehetőségeket. Komoly okunk
van félni, hogy azt az egymilliárdot nem azzal
a céllal fogják felhasználni, hogy ezzel a
lakásépítésen segítsenek. Egymilliárd lejt igen
nagy összeg. De kicsiny összeg akkor, ha pél-
dául kaszárnyákat akarnak építeni belőle és
felesleges épületeket. És nagyon szép az a ren-

delkezés, mely a magánvállalatokra is ráparan-
csol: építsetek, — ha ugyanakkor nem adják
meg az építkezési lehetőséget. Szóljunk-e a ce-
mentárak körüli harorról, amely száz százalé-
kal drágította meg az építkezést. Szóljunk-e
arról a vasutpolitikáról, amely drága fuvarjával,
pontatlanságával és hiányaival szintén az épít-
kezést menétét megakadályozó kalkulációs tétel.
Szóljunk-e általában arról a gazdasági politiká-
ról, amely annyira tönkretette életünket, hogy
tökehiány folytán a mindennapi kereskedelmi
forgalmat is megfojtotta, nemhogy építkezési

Az új lakástörvény megszünteti a rekvirálásokat és kilakoltatásokat

Háztulajdonosok és lakbérlet Marzescu miniszternél. Meghosszabbítják a lakbérleti szerződéseket. Szigoruan végrehajtják az építkezési törvényt. Popov Adonisz nyilatkozata az új törvény alapelveiről

(Cluj-Kolozsvár, február 7. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) A parlamenti tárgyalásra váró tör-
vényjavaslatok közül kétségtelenül a lakástörvény-
javaslat van a legközvetlenebb kapcsolatban a
mindennapi élettel. A háboru utáni idők legsulyo-
sabb problémája a lakáskérdés, az ország lakossá-
gának minden rétegét egyaránt érdekli, hiszen
minden polgár vagy lakásbérlő, vagy háztulajdo-
nos. Az égető lakásproblémát nálunk először kü-
lönöző kényszerrendeletekkel akarták megoldani,
ami annál kevésbé sikerülhetett, mert a rendeletek
nemcsak egymásnak, de sokszor önmaguknak is
ellentmondottak. Az elmúlt évben törvényhozási
uton igyekeztek megoldani a lakáskérdést, így
született meg Florescu híres lakástörvénye, amely
egyforma kiábrándulást szerzett a háztulajdonoso-
knak és a lakbérletnek.

Tárgyalás előtt az új lakástörvény

A kormány átszervezése során Marzescu igaz-
ságügyminiszter, hogy jóvá tegye elődjének hibáit,
rögtön hozzálátott a lakástörvény revíziójához és új
törvényjavaslatot dolgozott ki, amely, mint az Uj
Kelet már többször is jelentette, február 25-ike
előtti parlamenti tárgyalásra került. Az új törvény-
javaslat parlamenti tárgyalását érthető érdeklődés
előzi meg országszerte, annál is inkább, mert Mar-
zescu miniszterrel köztudomásu, nagykonceptióju
és alaposan képzett jogász s emellett az ország
egyik legszakképzettebb kodifikátora.

A készülő törvényjavaslatról már eddig is
igen sok hírlapi közlemény jelent meg a bukaresti
és erdélyi sajtóban, de mint utóbb kiderült, —
Marzescu miniszter maga jelentette ki — ezek a
közlemények csupán találgatáson alapultak. Néhány
nappal ezelőtt azonban teljesen elkészült az új tör-
vényjavaslat és az igazságügyminiszter mára a régi
királyságbeli háztulajdonosok és lakbérlet kikül-
dötteit, holnapra pedig a csatolt területek kikül-
dötteit kérte magához, hogy ismertesse velük a
törvényjavaslatok alapelveit.

"Minden bérlő megmarad a lakásában"

Tekintettel arra, hogy az igazságügyminiszter
a meghívással egyidejűleg írásban is ismertette a
háztulajdonosok és lakbérlet egyesületeivel törvé-
nynek alapelveit, felkerestük Popov Adonisz ügy-
védet, a kolozsvári Lakbérlet Egyesületének főtít-
kárát, aki munkatársunk kérdéseire ezeket mon-
dotta el az új törvényjavaslatról:

— Marzescu miniszter törvényjavaslatáról
lehető legjobbakkal az impresszióink. Biztató jel már
az is, hogy Marzescu miniszter a csatolt területek
érdekeltjeit is magához kérte, ellentétben Florescu
miniszterrel, aki tudomást sem akart arról venni,
hogy Erdély is van. Különböző is az új igazságügyi
miniszter a legnagyobb körültekintéssel dolgozta ki
javaslatát, munkájához a régi királyságbeli, erdélyi,
bukovinai és beszarábiai kuriai bírák segítségét is
igénybe vette, hogy az új törvényben az egyes
országrészek speciális viszonyai kellő elbírálás alá
eshessenek.

célokra engedett volna meg előrelátó tartalékolást
Örvendjük-e az új lakástörvénynek, vagy
féljünk tőle? Bármilyen üdvösek is az inten-
ciók, válaszolni még nem tudunk rá. Minden-
esetre örvendünk, ha törvény parancsa moz-
dítja elő az építkezést, ha ugyanakkor a gaz-
dasági élet mindent uraló törvénye adja meg
annak lehetőségét. Anélkül azonban megint
csak holtbetűt kapunk, de nem olyan téglá-
követ, amelyet a kömüves e nagyra hivatott
ország frissen emelt épületének falába beil-
leszthet.

Az új törvény legfontosabb pontja az, amely kimondja, hogy minden bérlő megmarad lakásában, minden kilakoltatás megszűnik és az összes rekviráló hivatalok működését felfüggesztik.

— Szakaszról szakaszra a törvényt természe-
tesen még senki sem ismeri, annál is inkább, mert
az érdekelt felek meghallgatása után egyes pontok-
kon még változás is történhetik. A törvény alap-
elvét azonban már közölte velünk az igazságügy-
miniszter.

A tisztviselők és nyugdíjasok az eddigi lakbért fizetik

— Ami a lakásbérek megállapítását illeti,
ez a kérdés még tanulmány tárgyát képezi. Egy-
előre annyi bizonyos, hogy a **köztisztviselők és a
nyugdíjasok csupán az eddigi lakbérjüket fogják
továbbra is fizetni**, a többi bérlők által fizetendő
lakbér összegét pedig az illető jövedelmének és az
ingatlan reális értékének figyelembevételével fog-
ják megszabni. A jelenlegi szerződéseket kategó-
riák szerint **két-három évig terjedő időre hosz-
szabbítja meg az új törvény**.

— Igen szigorú intézkedéseket tartalmaz az
új törvényjavaslat a lakásüzérkedés megakadályo-
zására. Az új törvény paragrafusai nemcsak azt
fogják megakadályozni, hogy a háztulajdonos ki-
uzsorázhassa bérlőit, de arra sem nyújtanak módot,
hogy a főbérlő a háztulajdonostól bérelt lakrészekkel
tízérkezhessék. Ez azonban nem azt jelenti, hogy az új
törvény akadályokat akarna gördíteni az albérleti
rendszer elé, sőt — bár az igazságügyminiszter
előzetes információja ezt nem közli — valószínű,
hogy a Florescu-féle albérleti rendszert, amely a
háztulajdonostól és a főbérlőtől is függővé teszi az
albérlet, hatályon kívül fogja helyezni.

Építésre kötelezik az államot és a magán vállalatokat

— Az új lakástörvény azonban nem annyira
kényszerintézkedésekre fekteti a fősúlyt, minthogy
kényszerintézkedésekkel csak ideig-óráig lehet se-
gíteni a lakáshiányon, hanem fontos intézkedése-
ket tartalmaz a lakásépítkezési kötelezettségekről.
**A törvény egyik pontja kötelezi az államot, hogy
lakást építtessen hivatalnokai számára. Ennek a
pontnak a realizálására a kormány már is egy-
milliárd lejt szavazott meg az ezidei költségve-
tésében, úgy, hogy az állami építkezések már a
tavaszkor meg is kezdődnek. Hasonlóképpen épi-
tésre kötelezi a törvény a magánvállalatokat is
és az építkezési törvénynek erre vonatkozó ren-
delkezéseit a legszigorubbán fogják végrehajtani.**

— Az építkezési törvény szigorú végrehajtá-
sától reméli az igazságügyi miniszter a lakáspro-
bléma végső megoldását, minthogy valóban csupán
építkezéssel lehet a mai lakáshiányon segíteni.
Ugyanezt a célt szolgálja az újjáépítésekéről szóló
szakasz, amely az építkezési törvény rendelkezései-
nek megfelelően elrendeli, hogy amennyiben vala-
melyik háztulajdonos újjá akarja építeni házát,

annak lakóit az állam költségén kilakoltatják és megfelelő lakást biztosítanak neki. Ha azonban a ház tulajdonosa záros időn belül nem tesz eleget vállalt kötelezettségének, úgy a törvény szankciói szerint nemcsak szigorú büntetésben részesül, de kártérítés fizetésére is kötelezhető.

— Az újjáépítésre vonatkozó rendelkezés igen szerencsés gondolat, mert a különböző városokban igen sok az olyan elavult földszintes ház, amelyeknek a helyét többemeletes bérpalota foglalhatja el.

Kis Döme képviseli az erdélyi lakbérlok szindikátusát

Popov Adonisz ezután elmondotta, hogy az erdélyi és bánáti lakbérlok önálló szindikátusba vannak tömörülve, amelynek központja Nagyváradon van. A szindikátusnak az elnöke dr. Kis Döme szenátor és így ő fogja képviselni az igazságügy-miniszter előtt az erdélyi lakbérlok érdekeit.

— Milyen speciális póttintézeteket igényelnek az erdélyi lakbérlok — kérdeztük.

— Erdélyben és a Bánátban a legtöbb zavart eddig az okozta, hogy az erdélyi városok mindegyikének külön szabályrendelete van, amely az eddigi törvények szellemétől teljesen eltérően szabályozza a háztulajdonosok és a bérlők közötti viszonyt. Bár a Florescu-féle lakástörvény kifejezetten kimondta, hogy a törvény életbelépésének napjától kezdve minden más lakástörvény hatályát veszti, az erdélyi bíróságok igen sok esetben ezeket a speciális szabályrendeleteket vették irányadóul, ami rengeteg sok visszaesést hozott létre. Kifejezett kívánságunk az, hogy az új törvény ezeket a még ma is érvényben lévő szabályrendeleteket egyszersmindenkorra hatályon kívül helyezze.

— Körülbelül ezekben foglaltam össze véleményemet — fejezte be Popov Adonisz szavait — az új lakástörvényről, melyet igen optimista színen látok. Végső ítéletünket azonban mindenesetre fentartjuk addig, míg az új törvény összes szakaszai nyilvánosságra nem kerülnek.

Marzescu nyilatkozata törvényéről

Bukarest, febr. 7. Az „Adeverul“ jelenti, hogy Marzescu igazságügy-miniszter a szenátus minapi ülése után több szenátor előtt kijelentette, hogy lakbérleti törvényjavaslatának két főelve van, az egyik az, hogy a törvény összhangban legyen a külföld hasonló törvényeivel, a másik pedig, hogy ez a kérdés ne legyen évről-évre visszatérő probléma, tehát hosszabb időre szabályoztassék. Véleménye szerint az egész kérdést népjóléti és szociális szempontból kell kezelni, elsősorban tehát

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Meír Aáron Goldschmidt

A beduinok első sorai hirtelen és teljes alakjukkal fölemelkedtek fehér talárjukban. Jákob visszarántotta lovát. Ilyen ruhába öltöznek a zsidók is engesztelés napján a templomban, ilyen ruhákban fektetik koporsóba őket. Ugy érezte, mintha apja is ottan volna közöttük, fehér halottas ruhában, mintha mindanyian zsidók volnának, akik éppen imént támadtak föl sirjaikból. Ebben a pillanatban harsant föl a jel a rohamra. De ha mindjárt lelke üdvösségébe került is, ő nem tudott volna ezekre az emberekre tüzelni. A trombiták recsegték, puskák és pisztolyok dördültek, a vezetése alá rendelt katonák jobbról és balról előre rohantak mellőle, bele a csata füstföhőbe — ő mozdulatlanul állott.

Végre fölébredt benne helyzetének tudata és az a gondolat, hogy mit fognak szólni viselkedéséhez bajtársai és az egész sereg. Sarkantyuját lovának vékonyába vágta és vak hajrával hajszolta keresztül élőkön és halottakon, baráton és ellenségén át, vad vágatással ezrede után. De az ezred már megfutamította a gyöngye ellenséget és a tábornok már vissza is rendelte a hiába való üldözésből.

* * *

Jákob figyelmét nem kerülte el, hogy bajtársainak becsülésében mélyen süllyedt. Eddig legalább megadták neki azt a tiszteletet, mellyel mint tiszttel szemben kötelezettnek érezték magukat: most megvetették. Ez ugyan nem szavakban nyilvánult meg, de Jákob már annyira megszokta, hogy néma vádakra fölérezzen, hogy egy pillanatig sem ringatta magát tévedésbe. A dán nyelvnek van egy meg-

az özvegyek, árvák, rokkantak, nyugdíjasok és tisztviselők szükségleteire kell tekintettel lenni, azonban a lakberek felemelését meg kell engednie, legalább is elvben, éppoly mint az evakuálást is, azonban csak a legtrikább és a teljesen elke-

rülhetetlen esetekben. A lakbérémelésnek méltányosnak és kategóriák szerint különbözőknek kell lennie. A javaslat technikai részleteit a miniszter a lakók és háztulajdonosok küldöttségeinek meghallgatása után fogja végleg megoldani.

Németország megtagadta a megszállás költségeinek további fizetését

A francia kormány engedett a pfalzi kérdésben. Anglia elégtelent a szakértői bizottság amerikai tagjaival

(Berlin, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Párisban, mint ismeretes, sértőnek találták és kínos megütközést keltett, hogy a német kormány által a pfalzi kérdés ügyében küldött jegyzék hangja túl energikus. Ezt a jegyzéket ma hozták nyilvánosságra. Az éles tiltakozó jegyzékben a birodalmi kormány részletesen felsorolja a pfalzi eseményeket és végül a következő három követelést állítja fel:

1. A francia megszálló hatóságok által megtört és támogatott

szeparatistákat le kell fegyverezni,

el kell távolítani őket az általuk megszállott épületekből és lehetővé kell tenni a német hatóságoknak, hogy működésüket korlátlanul ismét megkezdhesék.

2. A szeparatisták által elűzött lakosság visszatérése elé nem szabad akadályokat gördíteni.

3. A francia kormány a jövőben tartózkodjék a Németország belpolitikai ügyeibe való beavatkozástól, különösen pedig attól, hogy a megszállott területeken közvetve, vagy közvetlenül támogassa a rendfelforgató elemeket.

Ezenkívül a német kormány külön jegyzéket intézett a megszálló hatalmakhoz. Ebben a jegyzékben Németország bejelenti, hogy

továbbra nem fizeti a megszállás költségeit.

Abban az esetben, ha ezeket a költségeket lényegesen le nem szállítják, Németország kénytelen lesz a megszállási költségek megtérítését teljesen beszüntetni.

Páris, febr. 7. Politikai körök szerint a pfalzi kérdésben támadt angol-francia ellentét rövidesen elmúl, mert a francia kormány hajlandó eddigi álláspontját revízió alá venni és nem fogja elismerni a szeparatisták által kiadott rendelkezéseket, egyúttal megengedi, hogy a szeparatisták által kiutasított németek visszatérhessenek Pfalzba.

lehetősen egyszerű, de igen kifejező megjelölése azokra az emberekre, akiket megvetnek, vagy kigunyolnak: „Han bliver flad“: meglapul, meghuzza magát. Mert valóban úgy van: még a test is megérezni látszik a lealacsonyodást, összehuzza magát, mintha kisebbé akarna zsugorodni, hogy lehetőleg el tudjon tűnni.

Délután, mikor a sereg újra táborni ültött, Jákob egymagában járkált a tábor szélén. Levertnek érezte magát és becsülete-vesztettnek a világ szemében, anélkül, hogy saját lelki-ösmerete előtt hibásnak tudhatta magát. De hiába kereste a módot, hogy védekezhessen, vagy hogy igazolhassa magát a világ előtt. Ez az eredménytelen erőlködés kétségbeejtette, elkeserítette saját maga ellen és a világ ellen.

— Még így is szerencse, — legalább nem tudnak felőle, hogy zsidó vagyok! — mondotta magában. — Egyébként az ítélet ugy hangzana: a zsidó Bendixen gyáva! — Így legalább megvan az az elégtételelem, hogy csak annyit mondanak: ez az ember, ez a tiszt, Bendixen egy gyáva kutya.

Egy francia tiszt jött szembe vele, de úgy ment el mellette, mintha látszólag észre se vette volna. Jákobban fölt az indulat, egész gyűlölete erre az egy emberre koncentráldott:

— Ugy veszem észre, de Terry ur, ön nem lát engem! — kiáltott a tisztre.

A tiszt megállott, feléje fordult és arcán a legnagyobb meglepetést mutatva válaszolt:

— Ah, igazán Bendixen ur, önnek igaz van! Nem láttam önt. Valóban azt kell hinnem, ön olykor kiváló tehetséggel tud eltűnni a szem elől.

— Hogyan értem ezt? — kérdezte Jákob megvonagló ajakkal.

— Teljesen tetszésére bízom, — válaszolta a tiszt udvarias mosolygással.

Páris, február 7. A „Matin“ szenzációs leplezést közöl arról, hogy Anglia nagyon elégtelent a Berlinben működő szakértői bizottság amerikai tagjaival. Angol körökben ugyanis azzal vádolják Dawes tábornokot és Young delegátust, hogy

tulságosan szimpatizálnak a francia állásponttal.

De azt sem tudják elfelejteni Dawesnek az angolok, hogy egyik beszédében azt a kijelentést tette, Anglia csak a francia hadseregnek és Foch marsallnak köszönheti, hogy vereséget nem szenvedett a világháborúban.

Jó alkalom Angliának a kifogásolásra az is, hogy a szakértői bizottság munkálatai nagyon lassan haladnak előre. A mára összehívott ülést, melynek az állami költségvetéssel kellett volna foglalkozni, megint elnapolták, mert Dawes tábornok azt kívánta, hogy ebben a kérdésben újabb tanulmányozásra van szüksége.

Amerikai körökben nem csinálnak titkot abból, hogy

a német állami háztartás egyensúlyának helyreállítását

rendkívüli módon megnehezíti, hogy a legfontosabb ipari vidékekről, tehát a Ruhr- és a Rajna-vidékről semilyen bevétele nincs az államnak, vagy legalább is nem szerepel a könyvekben. Erre vonatkozólag a szakértői bizottság kérdést intézett a birodalmi kormányhoz, amely azt válaszolta, hogy ezeket a bevételeket nem könnyvelheti, amíg a Rajna-vidék és a Ruhr-kérdést nem tisztázták.

Megalakult az új görög kormány

Athén, február 7. Kafandaris megalakította kormányát, amely tegnap már le is tette az esküt. Valamennyi miniszter az előző kormány tagjaiból került ki. A külügyi, pénzügyi és közoktatásügyi tárcákat még nem töltötték be. Valószínű, hogy az új kormányának a kamara bizalmat fog szavazni.

— Ugy, tehát ha megengedi, egyik barátomat azonnal elküldöm önhöz.

— Bendixen ur, a legnagyobb élvezettel állok rendelkezésére.

Jákob felkereste a lengyel tisztet, aki először kerülni látszott minden beszélgetést vele, mikor azonban meghallotta, hogy párbajról van szó, arca fölragyogott és meleg kézzorítással ajánlkozott szekundánsnak.

Megállapított időre az ellenfelek szekundánsaik kíséretében szemben állottak egymással. Nem volt sok idejük és bocsanatkérésről, visszavonásról kevés szót vesztegettek. A szekundánsok kezükbe adták a pisztolyokat. A lengyel intésére kellett löniök.

A jelt megadták. De Terry golyója Jákob feje fölé fűyült el. Jákob lövése ellenfelét szíven találta. Megingott, körbeforgott maga körül, mint egy pörgő csiga és holtan bukott a földre.

Este Jákob a sátorában várta ennek az esetnek kimaradhatatlan következményeit. Reznált volt egészen a ványadtságig, úgy érezte, hogy egy hatalmas folyó ragadta el, melynek árja ellen ostoba dolog volna minden küzdés. Jozsinszky hevesen benyitott.

— Jó estét! — kiáltott feléje. — Egy örjárat megtalálta a szegény de Terryt, de fej nélkül. Azoknak a gyalázatos kabiloknak valamelyike, akik állandóan körülöttnk ólálkodnak, egy piasztert keresett meg az ön lövésével. A táborban azt hiszik, hogy de Terry messzire merészkedett ki a táborból és hogy ellenséges kéztől esett el — és szóval, megmenekültünk a haditörvényszék elől.

Jákob arcán egy örömsugár villant át. Nagy varázslónő a szerencse: még akkor is, ha már mindenről lemondunk, még akkor is meg tud bolondítani egy-egy mosolyával. (Folyt. köv.)

A Keren Kajemeth biztosság Oradea-Mare-n nagy Palesztina-Meetinget rendez vasárnap délelőtt fel 11 órakor az Apolló-mezőn

A paten amerikai humo gazdag keresk nyelmes beren pás szerkezte varázsolják ot mozgatható fü

— Kér ráta az íróna fürdőszobába, ajtó felpattan berobog.

Mark T — Mut

— jegyzte

A keres a gombot. Az ünnepléses cs kád. Nagysze iró el volt ra szép feleség véletlenül b percben a ká másik gomb

A CF

Feltétlenül a CFR. fog Kelet „Ez Mert ez tör lozsvárról jegyért 29, de ha a sok jegyet, akk a II. osztály Természetes apahidaiak, Zsukig vált azon spekul sóig jegyet rá is fizet

Az én

cherem, aki hetipénzét padt arcu, tem töle, n háromemel

— Is honnan le minden ajt

.....

Száz le

Miképen já nek megvá

(Cluj

társától.) C

már arról a egész erdél

Az Erec Ji szág egész

akarja vent ható az a

fiatalság t

Alig mulik

szébből ne

ról, miképe

tina-munka

a központ

berlini

vételével

leghelyesel

önként vá

földet kell

nak megv

őszegyet

hat éven

félmillió

hogy min

viszonyain

vált meg

gel. A

most áll

egyves várc

a most va

meg az e

gy arány

Számítás

nemzeti

földet vá

négyzetm

Ez történt...

A patent fürdőskád. Mark Twain, a kiváló amerikai humorista egyszer meglátogatott egy dusszag kereskedőt, aki eldicsekedett házának kényelmes berendezésével, felsorolta azokat a pompás szerkezeteket, amelyek valóságos csodakastélynak varázsolják otthonát. De különösen büszke volt mozgatható fürdőskádjára.

— Kérem, a kád sineken mozog — magyarázta az ironak. — Ha lusta vagyok átmenni a fürdőszobába, megnyomok egy villamosgombot, az ajtó felpattan és a vízzel telt fürdőskád szépen berobog.

Mark Twain csodálkozva hallgatta a dicsekvőt. — Mutassa meg, mert addig ei sem hiszem — jegyezte meg az író.

A kereskedő irásztalához ment és megnyomta a gombot. Az ajtó felpattant, azután zajtalanul, ünnepélyes csendben begördült a pompás fürdőskád. Nagyszerűen működött, bámulatos volt, az író el volt ragadtatva, csak a kereskedő fiatal, szép felesége érezte magát kellemetlenül, mert véletlenül benne volt a kádban. Persze a másik percben a kád még gyorsabban visszagurult egy másik gombnyomásra.

A CFR is pályázik az „Ez történt“-re? Feltétlenül meg vagyok győződve arról, hogy a CFR fogja megnyerni az első díjat az Uj Kelet „Ez történt“ pályázatán. Hogy miért? Mert ez történik: Ha az ember jegyet vált Kolozsvárról Apahidára, akkor a III. osztályu jegyért 29, a II. osztályu jegyért 52 lejt fizet, de ha a sokkal távolabb levő Zsukig váltja a jegyet, akkor a III. osztályu jegyért csak 15, a II. osztályu jegyért pedig csak 20 lejt fizet. Természetes, hogy a Kolozsváron tartózkodó apahidaiak, ha haza akarnak utazni, egész Zsukig váltják meg a jegyüket. Most már csak azon spekulálnak, nem volna-e jó egész Brassóig jegyet váltani, hátha akkor a CFR még rá is fizet valamit...? (m. s. Apahida.)

Az én bócherem. Van nekem egy kis bócherem, aki hetenkint pontosan beállít, hogy a hetipénzét megkapja. Ma évődni kezdtem a sápadt arcú, okossemü fiúskával és megkérdeztem tőle, mit csinálna akkor, ha neki adnák a háromemeletes sarokházat.

— Isten őrizz, — mondja a kis bócher — honnan legyen nekem annyi pénzem, hogy minden ajtóra mezület vehessek? (p. k. Cluj.)

Száz lejt — husz négyzetméter föld

Miképen járuljunk hozzá az erdélyi kolónia földjének megváltásához. Előkészületek a nagyváradi nagy mitingre

(Cluj-Kolozsvár, febr. 7. Az Uj Kelet munkatársától.) Cikksorozat keretében számoltunk be már arról a nagyarányú akcióról, mely valóban az egész erdélyi és bánági zsidóságot foglalkoztatja. Az Erec Jisrael erdélyi kolóniájának ügye az ország egész zsidóságának ügye lett és mindenki ki akarja venni részét a munkából. Különösen megható az a lelkesedés és ragaszkodás, amellyel a fiatalság tette magáévá az erdélyi kolónia ügyét. Alig mulik el nap, hogy az ország valamelyik részéből ne jöjné részletesen kidolgozott javaslat arról, miképpen kellene egységbe foglalni a Palesztina-munka megszervezését. E javaslatok közül a központi Palesztina-bizottság Pollák Adólf berlini kiküldött véleményének figyelembevételével a kontingentálási rendszert találta a leghelyesebbnek. Erdély és Bánág zsidóságának önként vállalt kötelezettségével négyezer dunaméter földet kell megváltania. Ennek a négyezer dunaméter megváltási értéke tizenhétézer font. Ezt az összeget kell az erdélyi és bánági zsidóságnak hat éven belül összegyűjtenie. Az első évre másfélmillió lejt esik. A kontingentálás azt jelenti, hogy minden egyes város zsidó közössége erejének, viszonyainak megfelelően bizonyos részes területet vált meg ennek megfelelő, meghatározott összeggel. A Keren Kajemet kolozsvári főirodájában most állapítják meg azt a kontingenst, amely az egyes városok zsidóságára esik. Ezzel azt érjük el, hogy a most vállalt nagy köteletség arányosan oszljék meg az egész erdélyi és bánági zsidóság között és így aránytalanul egy közületet se terheljenek meg. Számítás szerint minden száz lejtel, melyet a nemzeti alap céljaira adunk, husz négyzetméter földet vásárolunk meg Palesztina földjéből. Husz négyzetméter földet váltunk meg, hogy visszakerül-

jön a zsidó nép tulajdonába. Sok, nagyon sok husz négyzetméter kell megváltani, mert hiszen alig négy százaléka van kezünkben annak a földnek, mely Erec Jisraelben a zsidó nép otthona számául megszerezhető.

A most megindult Palesztina-akcióknak ünnepe lesz vasárnap. A nagyváradi zsidóság hatal-

A vörös hadsereg fellázadt Moszkva ellen?

Több hadosztály nyomul a főváros felé. Az ellenforradalmárok több várost megszállottak. Kronstadtban a lakosság is megtagadta az engedelmességet. Norvégia is elismeri a szovjetet

(London, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rigából jelentik a „Daily Mail“-nak, hogy a vörös hadsereg több hadosztálya nyíltan fellázadt Moszkva ellen. Sok várost, köztük Kovelt és Brianskot megszállották az ellenforradalmárok, akik utban vannak Moszkva felé. Kronstadtban a lakosság is fellázadt a szovjet ellen, amely tatár csapatokat mozgósít a fölkelők leverésére.

Stockholm, február 7. Ideérkezett jelentések szerint a norvég kormány azzal a szándékkal foglalkozik, hogy

rövidesen elismeri a szovjetkormányt. Svédországban, amely most folytat tárgyalásokat Oroszországgal egy új kereskedelmi egyezményről, láthatólag várakozó álláspontra helyezkednek ebben a kérdésben.

Genf, február 7. Csicserin értesítette a népszövetséget, hogy a szovjetkormány elfogadja a római konferenciára szóló meghívást, amelyen a

Márffyék beismerték az összes bombamerényleteket

Egyik bűntársukat a Dunába fojtották. Hipnózissal kényszerítették őket a bűncselekmények elkövetésére. Felfüggesztették a meggyilkolt Landau Adólf ügyvédjét

(Budapest, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlés könyvébe mára ismét több interpellációt jegyeztek be. Kis Menyhért Prónay becsületsértési ügyében, Hébelt Ede a politikai foglyok névsorának és a rájuk vonatkozó egyéb adatok közlésének megtagadása miatt fog interpellálni.

A mai ülésen Pesthy Pál alelnök deklarációt tett, amelyben

visszavonta Ruppert Rezsőre vonatkozó indítványát,

hogy a belügyminiszterrel szemben elkövetett sértése miatt mentelmi bizottság elé utasítsák. Ezt a deklarációt azért kellett visszavonni, mert a határozatot hátszabályellenesen hozták meg. Ruppertet, aki azt mondotta, hogy a belügyminiszter nem gentleman, utólag rendretasították.

Budapest, febr. 7. A francia követség ellen elkövetett bombamerénylet ügyében lefolytatott nyomozás során olyan adatok kerültek a rendőrség birtokába, melyekből arra lehetett következtetni, hogy ennek a bombavető társaságnak

szerepe volt az Erzsébetvárosi Demokrata Kör felrobbantásában is.

A letartóztatottakonokul tagadták ezt, de beismerték, hogy részesek voltak olyan merényleteknek, amelyeknek nem volt emberáldozatuk.

A rendőrségen megis elővették a merénylet régi aktáit és megállapították, hogy a robbantást követő napon Kasnyik János tizenhat éves géplakatosinas és Marosi Károly 38 éves csendőr (később droguristasegéd, azután vasmőr) eltűntek Budapestről. Kasnyik, aki a bombát készítette, állítólag öngyilkos lett, de valószínűbb, hogy Márffyék tették el lábálól, mert holttestét nemsokára kifogták a Dunából.

Ennek a rejtélynek a megoldásában Radó pénzügyőr volt segítségére a rendőrségnek. Radó önként jelentkezett és beismerte, hogy

jelen volt a bomba elhelyezésénél.

Vallomása szerint a merénylet főirányítói Márffy József és Marosi Károly voltak, akik megnyerték tervüknek az Erzsébetvárosi Kör szolgáját, Németh Józsefet is. Ennek segítségével a Márffy által hozott bombát az emlékezetes vacsora előtti napon elhelyezték a fűtőtest mögé, amelynek közelében kellett Apponyinak és a többi vezető politikusnak ülniök.

Tegnap délelőtt a rendőrség Radó vallomása alapján új vizsgálatot tartott az Erzsébetvárosi Demokrata Kör helyiségeiben, ahol Radó pontosan megmutatta, hogy a bombát hol és hogyan helyezték el. A helyszíni szemle után Christy Józsefet,

mas mitinget rendez, melynek szónokai a központ végleges megállapítása szerint a következők lesznek: Pollák Adólf, jeruzsálemi kiküldött, aki Palesztina felépítéséről fog németnyelvű előadást tartani; Székely Béla a galutbeli zsidóság feladatairól beszél, Klein Miksa dr. pedig jiddis nyelven tart előadást az erdélyi kolónia jelentőségéről.

washingtoni tengerészeti egyezmény kiterjesztéséről lesz szó. Az orosz kormányt Bahrens admirális fogja a konferencián képviselni.

Róma, február 7. A „Corriere della Sera“ moszkvai levelezője azt írja, hogy Rykownak a népbiztosok tanácsának elnökévé való választása zárt ajtók mögött történt. A lap szerint a választást kedvező jelnek kell fogadni külföldön, mert Rykow volt az, aki még Lenin életében

uj gazdasági politikát kezdett Oroszországban.

A többi népbiztosot tulnyomó részben megerősítették eddigi hivatalában. Rykow helyettese Kamenew lett. Az, hogy Trockijt ismét megválasztották, lejjebb bizonyította a különböző áramlatok kibékülésének. Fontos a kölföld szempontjából, hogy Serzinskit is újból megválasztották, mert az ő feladata az orosz ipar gyors megszervezését keresztülvinni.

a bombamerénylet egy másik letartóztatottját az ügyészség fogházából a főkapitányságra kísérték s tudatták vele, hogy a Demokrata Körben történt borzalmas bombamerénylet részleteit felderítették. Christy eleinte tagadott, de a bizonyítékok sulya alatt

beismerő vallomást tett.

Marosi is bevallotta bűnrészességét és társaira vallott. Elmondta, hogy az óraszerkezetre járó bombát ő állította be, hogy pontosan robbanjon. Ő volt a társaság hivatalos bombaszakértője s mint ilyen nemcsak gyártotta a pokolgépeket, hanem az Ébredő Magyarok Egyesületének nemzetvédelmi osztályában hetenkint előadást tartott társainak a bombavetésről, a kézigránatókról és a robbanószerek összeállításáról. Márffy a főkapitányságot is felakarta robbantani és

szuggeszcióval kényszerítette társait a merényletekre,

de ő maga nem vett részt a vállalkozásokban.

Budapest, febr. 7. A budapesti ügyvédi kamara fegyelmileg egy évre kizárta és az ügyvédi gyakorlatól felfüggesztette dr. Zilahi Gézát, aki a Landau-pörben szerepelt. A kelenföldi laktanyában meggyilkolt Landau Adólfot, amikor fiával együtt letartóztatták, Ruzits segítségével megszarolták. Ruzits ugyanis azzal az ajánlattal kereste fel Landau családját, hogy kieszközli a letartóztatottak szabadonbocsátását, ha Dóbe Nándor fodrásznak kiadják a család ékszereit és egymilliókétszázezer koronát, neki pedig félmilliót adjanak a közbenjárásért. Ebből az összegből Ruzits száz ezer koronát és egy briliánsgyűrűt ígért Zilahinak, aki a Landau-család ügyvédje volt.

Kettős egyezmény Magyarország és Jugoszlávia között

Budapest, február 7. Párisi híradás alapján a Magyar Távirati Iroda közli, hogy Magyarország és Jugoszlávia kiküldöttjei között Korányi párisi magyar követ vezetésével tárgyalások folytak a függő kérdések tisztázására. A tárgyalások eredményét két egyezményben foglalták össze, melyeket mindkét állam képviselőjének aláírásával ellátva tegnap a jövőtéli bizottság elé terjesztettek.

Teljes

„TETRA“

BABYKELENGYE

68.— lejt a „Hercules“ Babyházban / Tetra pelenka

adta

bbi fizetését

előgületlen a szakértői

7. A „Matin“ szenzációs leírja, hogy Anglia nagyon elégedett a működő szakértői bizottsággal. Angol körökben ugyanis a tábornokot és Young de-

mpatizálnak a francia

lászponttal.

elfelejtteni Dawesnek az an-

bevezetésében azt a kijelentést

a francia hadseregnek és

szólhat, hogy vereséget

ilágháboruban.

ngliának a kifogásolásra az

bizottság munkálatai na-

nak előre. A mára össze-

k az állami költségvetéssel

kozni, megint elnapolták,

k azt kívánta, hogy eb-

bb tanulmányozásra van

ben nem csinálnak titkot:

áztartás egyensúlyának

reállítását

egnehezíti, hogy a legfon-

ról, tehát a Ruhr- és a

ren bevétele nincs az ál-

ob is nem szerepel a köny-

zólóg a szakértői bizottság

odalmi kormányhoz, amely

ezeket a bevételeket nem

Rajna-vidék és a Ruhr-

k.

uj görög kormány

Kafandaris megalakította

ap már le is tette az esküt.

z előző kormány tagjaiból

pénzügyi és közoktatásügyi

ötötték be. Valószínű, hogy

amara bizalmat fog szavazni.

na megengedi, egyik bará-

om önhöz.

a legnagyobb élvezettel

a lengyel tisztet, aki elő-

minden beszélgetést vele.

lotta, hogy párbajról van

és meleg kézzorítással

snak.

re az ellenfelek szekun-

zemben állottak egymás-

fejük és bocsánatkérésről

zót vesztegettek. A sze-

adták a pisztolyokat. A

lőniök.

De Terry golyója Já-

el. Jákob lövése ellen-

Megingott, körbeforgott

pörgő csiga és holtan

torában várta ennek az

következményeit. Re-

ványadtságig, úgy érezte.

ó ragadta el, melynek

volna minden küzde-

n benyitott.

kiáltott feléje. — Egy

egény de Terryt, de fej-

lázatos kabiloknak vala-

körülöttünk ólálkod-

sett meg az ön lövése-

szik, hogy de Terry

l a táborból és hogy

l — és szóval, megme-

yszék elől.

örömsugár villant át.

ncese: még akkor is, ha

unk, még akkor is meg

mosolyával. (Folyt. köv.)

az Apolló-mozgásban

Angliában szocializálni fogják a földbirtokokat

A munkáspárt fokozatosan megvalósítja reformjait. Macdonald a munkanélküliség megszüntetését igéri

(London, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nemcsak az angol birodalomban, de az egész világon nagy érdeklődéssel várják Macdonald programbeszédét, melyet a jövő kedden fog elmondani a parlamentben. A miniszterelnök be fog számolni arról, hogy milyen politikát követ a munkáspárti kormány a belügyi és külpolitikai kérdésekben. A belpolitikai részben Macdonald különösen a munkanélküliség és a lakástügyek kérdésével fog foglalkozni. Bejelenti majd, hogy a munkanélküliség enyhítése érdekében a birodalom különböző részeiben megjavítják a közlekedést és kifejlesztik a szikratáviró-szolgálatot.

amivel rengeteg munkás fog kenyérhez jutni. A hivatalos kimutatás szerint január végén egymilliókétszáznyolcvannégyezerhatszáz munkanélküli volt Nagybritanniában 79019-cel több tehát, mint az előző héten, de 205178-cal kevesebb, mint tavaly januárban. A mostani emelkedést a vasutassztrájk okozta. A lakásínség enyhítésére nagyszabású házépítéseket tervez.

London, február 7. A munkáspárt tanácsa elhatározta, hogy a földbirtok szocializálására vonatkozó követeléseit megvalósítja. Ebben a tárgyban a kormány törvényjavaslatot készít elő, melyet a tavaszi ülészen fognak tárgyalni.

Macdonald Horthy kormányzó távozásához köti a magyar kölcsönt?

Az angol kormány Bethlennek a magyar szocialista párttal való megegyezést javasolta. Bethlen tárcát ajánlott fel a szociáldemokratáknak. A szocialista párt feltételei

(Bukarest, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Lupta“ legutóbbi számában londoni tudósítójának tollából cikket közöl Macdonald és Bethlen londoni találkozásáról. A lap a következőket írja:

Az angol munkáspárt kormányrajutása után azonnal összeköttetésbe lépett a különböző országok szociáldemokrata pártjaival, hogy az internacionális reakció ellen a demokrácia közös frontját építhesse ki. A munkáskormány természetesen segítségére siet az üldözött magyarországi demokráciának is amelynek egyik vezére Károlyi Mihály már közel egy éve Londonban tartózkodik és élénk összeköttetést tart fenn a munkáspárttal. A magyar problémát különösen két új angol miniszter ismeri jól: Sidney Webbs, aki régi barátja Károlyi Mihálynak és Wegwood ezredes, aki az angol munkáspárt megbízásából először leplezte le a fehér terrort.

Amikor Bethlen két héttel ezelőtt Londonban járt és kihallgatáson jelent meg Macdonaldnál, a budapesti lapok a magyar kormány sikeréről írtak. Nektünk azonban megcáfolhatatlan értesüléseink vannak arról, hogy Macdonald közölte Bethlennel, Anglia nem adhat kölcsönt Magyarországnak mindaddig, míg a kormány nem biztosítja a békeszerződés tiszteletbentartását.

A látogatás alkalmából Macdonald azt tanácsolta Bethlennel, hogy igyekezzen megegyezést létesíteni a magyarországi szociáldemokrata párttal, amelynek a megbízottjait az angol kormány Londonba kérte. Bethlen válaszában kijelentette, hajlandó Horthy kormányzó személyéről lemondani.

Rögtön Budapestre való érkezése után érintkezésbe lépett a szociáldemokrata párt vezérével és felszólította őket, vegyenek részt a kormányban. A szociáldemokrata párt vezetési azonban kijelentették, csak akkor hajlandók tárcát vállalni, ha Bethlen becsületesen és őszintén szakít az ébredőkkel és fájvédőkkel.

Feltételül kötötték ki a titkos szervezetek feloszlását, az emigráció likvidálását és az új szabadválasztások kiírását.

Az egész világ gyászolja Wilsont

Egyórás munkaszünet a volt elnök temetése alkalmával. Wilson idealizmusából avatkozott bele a világháborúba. A népszövetség, Csehszlovákia és Jugoszlávia részvételével. Az erdélyi nemzet párt vezéreinek tisztoltsága Amerika bukaresti követségén

(Washington, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Wilson halála huszonkétórát önkívület után, fájdalom nélkül következett be. Utolsó szavai ezek voltak: „Megtört ember vagyok, doktor ur, megrokkant gépezet. Kész vagyok.“

Amerika gyásza

A volt elnök holttestét a washingtoni kapitolium köröndjében ravatalozták fel nagy ünnepségek között. A temetés Arlingtonban folyt le csendes egyszerűséggel. Tegnap délután háromtól négyig az egész Egyesült-Államokban munkaszünet volt. A gyász jeléül a bankok és iskolák is zárva voltak a temetés idején. Wilson halálát ünnepélyes formában fogják bejelenteni a kongresszus mindkét házában. A szentatásban Lodge, a képviselőházban pedig Langworth fogja hivatalosan bejelenteni a volt elnök elhunytát. Ezzel kapcsolatban mindketten határozati javaslatot terjesztenek elő majd, amely tartalmilag megegyezik azzal, melyet a parlament két kamarája Roosevelt halálakor fogadott el.

Coolidge elnök elrendelte, hogy az összes középületeket félhárcóra eresztett gyászlobogókkal kell ellátni. Az amerikai néphez intézett proklamációjában Coolidge a következőképpen méltatja Amerika nagy halottját: „Wilson az ő nagy idealizmusa vezette akkor is, amikor néppönt belevitte a világháborúba. Az emberiség törekvéseit olyan ékeesszóval tette magáévá, amely az egész világon feltűnést keltett. És ezzel váratlanul új és hatalmas befolyást szer-

zett az Egyesült-Államoknak az emberiség sorsára.“

Szeretet és tisztelet

Branting, a népszövetség elnöke, a következő táviratot intézte Wilson özvegyéhez: „Biztos vagyok benne, hogy a népszövetség tanácsában levő összes kollégáim érzéseit fejezem ki, amikor mély és tiszteletteljes szimpátiákat fejezem ki abból az alkalomból, hogy a sors olyan súlyos csapást mért önre. A népszövetségnek mindig emlékeztében lesz, hogy Wilson elnök volt a kezdeményezője annak a fenséges ideálnak, amely az emberiség békés fejlődésére törekszik és hogy ő mindenkinél többet dolgozott a nemzetközi együttműködés és a kibékülés e szervezetének megalapításában. Mindig szeretettel és tisztelettel fogunk rá emlékezni.“

Milliók emlékezete

A világ minden tájáról érkező részvétinyilatkozatok között van Benes csehszlovák külügyminiszter is, aki a „New York World“ prágai levelezője útján a következő bucsuztatót intézte Amerikához: „Wilson elnök halott. Meghajlok a történelem e nagy alakja előtt. Cselekedeteit kétségtelenül bírálmi lehet, akárcsak minden más államférfiút, de millió és millió ember emlékeztében kitörülhetetlen marad, hogy az új európai történelem tragikus pillanatában ő képviselte az amerikai nép erkölcsi és anyagi hatalmát, ő képviselte az emberiség morális öntudatát abban a pillanatban, amikor a humanitás eszméjén a legdurvább erőszakosságokat követték el. Sohasem fogjuk elfelejteni, hogy eszméit akkor hozta nyilvánosságra, amikor legjavában dult a harc és ezzel sok kicsiny és jelentéktelen nemzetnek ő lett a legnagyobb reménysége. Soha többé nem lesz egyetlen férfinak sem olyan fenséges és messze kiható rendeltetése. A csehszlovák függetlenségi harc a legteljesebb mértékben össze-

van növe Wilsonnal. 1918-ban ő döntötte el ezt a szabadságharcot, amikor támogatást ígért és adott Masaryk elnöknek. A magam részéről is nagyon szoros személyes összeköttetésbe kerültem Wilsonnal a párisi békekonzferencián és sikerünknek legbiztosabb garanciája az volt, hogy kitartóan pártfogolta nemzeti követeléseink elismerésére vonatkozó fázadozásaimat. A csehszlovák nép mindig hálás és szeretetteljes lesz Wilson emléke iránt.“

A belgrádi kormány is részvétlátogatást intézett Wilson özvegyéhez. Egy másik táviratban pedig Sándor jugoszláv király fejezte ki részvétét Amerika volt elnökének halála fölött.

Maniu részvétlátogatása az amerikai követségen

Bukarest, február 7. Woodrow Wilson halála alkalmából Erdély képviselőjében egy küldöttség jelent meg a bukaresti amerikai követségen. A nemzeti párt nevében dr. Maniu Gyula elnök, dr. Pop Csicsó István, dr. Vajda-Voevod Sándor és Popovici Mihály fejezték ki részvétüket. A követ távollétében Lawrence Dennis fogadta a küldöttséget. Maniu legteljesebb elismerését fejezte ki az Egyesült-Államok volt elnökének emléke iránt, aki román nép legsúlyosabb helyzetében megteremtette a wilsoni elveket s ezzel bizalmat és hatalmat adott Erdély és Bánát területén a nemzeti pártnak, hogy a nemzeti szabadság kivívásának reményében kitartással küzdjön az összes románok egyesülésének megvalósításáért, ami az alba-juliai határozatban konkretizálódott. Maniu kijelentette még, hogy Erdélyben és Bánátban kegyelettel fogják megőrizni nemzedékről nemzedékre a nagy halott emlékét.

Amerika ügyvivője megköszönte a részvétinyilatkozatot és ígéretet tett, hogy haladéktalanul továbbítani fogja kormányához.

Angol-német-orosz szövetség

Prága, február 7. A „Prager Tagblatt“ az elmúlt hét politikai eseményeivel foglalkozva, jól informált körökből nyert értesülés alapján közli, hogy Benes fentartja eddigi álláspontját, amely szerint teljesen szabadkezet tart fenn magának a szovjetkormány elismerésére nézve. A lap lehetségesnek tartja egy angol-német-orosz szövetség létrejöttét.

Benes külpolitikai expozéja

Prága, febr. 7. A cseh képviselőház külügyi bizottságának ülésén, Wilson elparentálása után, amelyet a bizottság tagjai tiszteletük jeléül állva hallgattak meg, Benes expozét mondott külügyi politikájáról. Szerinte az új angol kormány új korszakot jelent, amely meg fogja hozni Európának a végleges békét és Amerika is részt fog venni Európa gazdasági talpraállításában. Benes ezután a Magyarországgal való jóbarátság szükségességét hangoztatta, kijelentve, hogy a népszövetség legutóbbi ülésén megegyezett Bethlennel a követendő eljárásról. Nemsokára eljön az idő, amikor Csehország és a kisanant államai Magyarországgal szerződéses viszonyba léphetnek, amikor is a Magyarországgal fennálló viszony semmiféle tuskét sem fog többé tartalmazni.

Olcsó könyvescsoportok

(Ujabb sorozatok)

Hatvanlejes sorozat

1. csoport: Agnon: És a meggörcsödött kiegyensúlyozott, Kaczér: Golem ember akar lenni, Sokolow: Uj zsidó (füzve).
2. csoport: Fényes Samu: Jidli első változása, Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben, Bernstein: A cionizmus.
3. csoport: S. Alejchem: A 13 Rubinsohn, Kabbalisták és csodatevők, Bin Gorion: József és testvérei.
4. csoport: Gyárfás Dezső: Orfeum, Karinty Frigyes: Vitéz László színháza, Cervantes: Felszarvazott aggasztván.
5. csoport: Birnbaum: Baal Schem, Sochar: Elisa u. Jonadab, Henry Georg: Moses der Gesetzgeber (füzve)

Százhuszlejes sorozat

6. csoport: S. Alejchem: Leégett nemeselek (füzve), Sas László: Isten lábánál (füzve), Giszkalay János: Titok, Grotto: Zsidó reneszánsz (kötve), Pinsker: Autoemancipáció.
7. csoport: Nordau: Mesék, Biró Lajos: A zsidók utja, Zengő hárfá (szavalókönyv, kötve) Frigyes: A zsidók természetrajza, S. Werner: A zsidók jövője.
8. csoport: Giszkalay János: Uj profeciák könyvéből, Blank: Mit akar a cionizmus? Goldmann: A zsidó nemzet követelése, Nordau: Doktor Kohn, S. Alejchem: Leégett nemeselek (kötve).
9. csoport: Ewald: Szulamit kertje, Hatvany Lajos: Csendes napok, Krudy: A nagy kópé, Lesznay: Eltévedt litániák, H. Mann: Pippo Spanno.

„HERCULES“

REKLÁM SPORT-KOCSI

igen tartós és szép kivitelben 375.— lej a Hercules-babyházban

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bansági zsidóság napilapja

Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felolvas szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Romániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berihelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Hirdetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

— Az igazságügyi miniszter végleg elhatározta, hogy a közjegyzői intézményt kiterjeszti a regátra. Bukarestből jelentik: Marzescu igazságügyminiszter a közjegyzői intézménynek a regátra való bevezetéséről a „Viitorul”-nak kijelentette, ezt a rendszert az ország összes bíróságai egyhangulag helyesnek találták és ezért a törvényhozónak nem lehet tekintettel lennie az ügyvédi kar bizonyos professzionális kívánságaira, hanem számot kell vetni azzal is, hogy ez az intézmény az ország négy része közül három be van vezetve és az egységesítés folytán vagy mindenütt fel kellene oszlatni, vagy bevezetni az ország negyedik részébe a regátra is. Előbbi esetben az államnak hatalmas kártérítést kellene fizetnie a már kiadott közjegyzői koncessziók bevonásáért. Az igazságügyminiszter meg van győződve, hogy az ügyvédi kar is inkább van egy olyan megoldás mellett, amely az állami igazságszolgáltatás és igazságkeresők érdekeit tökéletesebben szolgálja a jelenlegi rendszernél.

— A kolozsvári törvényszék elvi jelentőségű lakásdöntése. A kolozsvári törvényszék polgári tanácsa ma elvi jelentőségű határozatot hozott egy lakásügyben. Rosenfeld József Zápolya utcai háztulajdonos keresetet adott be Klein Sámuel lakója ellen és kérte, hogy a bíróság rendelkezjen a házhasználat szüneteltetéséről lakójának, Klein Sámuelnek kétszobakonyhás földszinti lakásával. A járásbírósnál Rosenfeldet a keresetével elutasították azzal az indoklással, hogy lakója mint kisiparos a törvénynél fogva kivételes helyzetet élvez s ezenkívül két felnőtt leánya állami tisztviselő. Felelősségét felváltva ma a törvényszék elé került a vitás lakásügy, amely megváltoztatta a járásbírósi ítéletet olyan értelemben, hogy helyet adott Rosenfeld kérésének s Klein Sámuelt kötelezte, hogy cserélje fel lakását a háztulajdonos szüneteltetésével, mivel a romániai joggyakorlat helyet ad a háztulajdonos terjeszkedésének.

— Igazolvánnyal látják el a Kolozsvárra érkező más városbeli lakosokat. A kolozsvári rendőrség az idegenek ellenőrzésére és a román állampolgárok pontos nyilvántartására szigorú intézkedéseket léptetett életbe. Mintán kiderült, hogy sok olyan külföldi állampolgár tartózkodik Kolozsváron, akinek tartózkodási engedélye már lejárt és olyan idegen állampolgárnak is van bejelentett lakása, akinek utlevél-ügye nincs rendben, a rendőrség az idegenek ellenőrzését is a bejelentőhivatalhoz tette át. A jövőben minden Kolozsvárra érkező állampolgár a sziguranca történt jelentkezés után 24 óra belül köteles jelentkezni a bejelentőhivatalban is, ahol felveszik az idegenek névsorába. A rendőrség ismét életbeléptette az ideglenesen Kolozsváron tartózkodó román állampolgárok ellenőrzéséről szóló rendeletet is. Azok a román állampolgárok, akik három napnál tovább tartózkodnak Kolozsváron és nem szállodában vannak megszállva, 24 óra belül Kolozsvárra való érkezésük után kötelesek jelentkezni a bejelentőhivatalnál. A bejelentőhivatalnál igazolványt adnak erről a bejelentésről, amely egyúttal igazolásul szolgál abban az esetben, ha az illető vidéki lakost razzia alkalmával igazolásra szólítják fel. Az igazoláshoz feltétlenül szükséges a kolozsvári bejelentőhivatal igazolványa, a vidéken kiállított személyazonossági igazolvány nem elegendő. Azok a román állampolgárok pedig, akik valamely külföldi városban születettek, csak abban az esetben kaphatnak személyazonossági igazolványt, ha igazolni tudják, hogy román állampolgárok.

— A Természetbarátok Turistaegyesülete február 10-én, vasárnap este 6 órakor a Pasteur-intézet előadótermében (bejárat Pasteur-u. 6.) „Tuberkulózis ellen való védekezés” címmel vetített képi előadást rendez. Előadó román és magyar nyelven dr. Liviu Pop egyetemi tanár. Belépődíj nincs. Vendéget szívesen látnak.

— A nagyváradai Ceire Mizrahi munkája. Nagyváradról jelentik: A Ceire Mizrahi néhány hónappal ezelőtt megalakult Nagyváradon és céljait tűzte ki, hogy intenzíven részt vesz Palesztina újjáépítésében. Hetenként héber előadásokat tartanak Rath Efraim héber tanító vezetése alatt. A Ceire Mizrahi főként az erdélyi kolónia és a Keren Kajemet javára indít gyűjtéseket. A Keren Kajemet munkáját Silberstein Izsák, Stern Miklós, Rath Efraim, Juszt Mózes, Mózes Márton, Gottfried Sándor, Klein Jenő, Friedländer Felix, Mindszent Ignác, Goldstein Vilmos, Markovics Herman, Juszt Áron, Salamon Áron, Keszenbaum Dávid végzik. A perselygyűjtéseket rajonokba osztva ugyanezek végzik tiatatos ambícióval, úgy hogy minden remény megvan arra, hogy a Keren Kajemet bevételei ez évben a kimutatásban Nagyváradon első helyre fog kerülni. A Ceire Mizrahi szigorú vallási alapon dolgozik, a palesztinai munka mellett Tóratanítással is foglalkoznak. A Ceire Mizrahi vezetősége ezután felhívja Erdély vallasos értelmű ifjúságát a Palesztina-munkához való csatlakozásra. A Ceire Mizrahi legközelebb megvalósítandó programja egy purimünnepély a Keren Kajemet javára. (B. Zs.)

— Ujra bezártak három kisebbégi iskolát. Szatmárról jelentik: Szatmáron a még működő középiskolákat bezárták. Beszüntették az apácák vezetése alatt álló tanítónőképzőt és polgári leányiskolát, továbbá a református főgimnáziumot. A bezárás okául a tanügyi hatóságok azt hozták föl, hogy a szóbanforgó iskolák nem fordítottak elég gondot a román nyelv tanítására. Az érdekeltek szülők és iskolafentartók mindent meg fognak kísérelni, hogy a minisztert intézkedésének megváltoztatására bírják.

— Akinek van humora. Chumleigh kis angol város Devonshire északi részén. A városban tizenöt ezer lélek lakik nagy egyetértésben és egy különös elhatározással: azzal, hogy nem akarnak házasodni. Tizenkét hónapja, hogy egyáltalában senki sem jelentkezett a város anyakönyvvezetőjénél. Az anyakönyvvezető pedig, aki ismerte a várost, kétségbeesetten járt-kelt a polgárok között, szüldözött, a fiatalokat ajánl-gatta egymásnak, intrikált, szerelmi szövvényeket bogozott, valahogy úgy szerette volna irányítani őket, hogy a végén bedűljenek, de nem sikerült neki. A szükség ötletet ad és így jutott arra gondolatra, hogy Chumleigh városából szerelmesek városát varázsolja. Propaganda-iratot nyomtatott maglövő kis pénzén és ebben az írásban meleg és élénk színekkel festi a boldogságot, amit a fiatalok érezhetnek, ha mézesheteket Chumleighban töltenek. Dombon fekszik a város, — írja — hét-száz láb magasságban a tenger színe felett, ózondus levegő környékezi, tiszta levegő, amely gyógyítja a hurutot és étvágyat gerjeszt és fokozza a házasság boldogságát. Velencében soha el nem lehet érní az emberi örömhöz, azt a fokát, amit ebben a városban. A propaganda-irat a londoni fiatal házasságok között nagy figyelmet keltett és bizony sokan meg is látogatták a kis várost. Ezek számára az ötletes anyakönyvvezető penziót rendezett be és így kártalanította magát az elmaradt házasságokért. Ma ez az ember London egyik leggazdagabb hotel-tulajdonosa. Jellemének legtalálóbb portréja, hogy a hoteljei bármelyikében Chumleigh városából származó fiatal házasságok négy héti ingyen lakhatnak. „Hol lennék most, ha ti akkor mégis házasodtok!” Ilyen mottóval pedig Chumleigh főterén szobrot emeltetett arról a házaspárról, amely utójára kelt egybe előtte. Ebből viszont kiderül, hogy nemcsak ötletes ember az anyakönyvvezető, hanem humora is van.

Minden zsidó rendezvényen propagáljátok a Keren Kajemetet!

— Amikor tolvaj járt a prefektusnál. Marosvásárhelyről jelentik: Még 1919-ben történt Marosvásárhelyen, hogy Popa Constantin rendőrprefektus rendeletére lefoglaltak egy vaskazettát, amely negyedmillió korona értékű arany- és ezüst, pénz tartalmazott. A kazetta tulajdonosa Uray Gyula főpincér volt, aki tiltakozott a lefoglalás ellen, mielőtt azonban az ügygel a prefektus behatóbban foglalkozhatott volna, a kazettát ismeretlen tettesek a prefektus hivatali helyiségéből ellopták. Uray pert indított az államkincstár ellen, a tárgyalást a marosvásárhelyi törvényszék február tizenegedikére tűzte ki. Az egész város nagy érdeklődése előzi meg ennek az érdekes bűnügynek tárgyalását.

— Az Unió-színház részvényei emelkedőben. Budapestről jelentik: Az Unió-színház részvénye közel ötven százalékkal emelkedett. A részvényt egy konzorcium vásárolja, melynek háta mögött állítólag a Kohner-csoport áll. A részvény kuzusát azért növelték meg, mert az Unió-színház tökélet szerelmese emelni és az új részvényeket magas árfolyamon akarja kibocsátani.

— Két betörő, egy orgazda. Három hónappal ezelőtt a kolozsvári rendőrség egy razzian letartóztatta Rácz János és Adalbert Alexandru betörőket. Kihallgatásuk alkalmával két betörést ismertek be, amelyekből származó kár a náluk talált és lefoglalt pénzből majdnem teljesen megtértült. A betörők elmondták, hogy a lopott holmit Jodán István korcsmárosnál értékesítették. A kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa ma vonta felelősségre a két betörőt és az orgazdát. A tárgyalás során a vádlottak beismerték a vádat. A tanács az enyhítő körülmények figyelembevételével Rácz Jánost lopásért három évi fegyházra és öt évi hivatalvesztésre, Jodán Istvánt orgazdaságért három évi fegyházra és Adalbert Alexandrut lopásért két és fél évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen mindhárman fellebezték.

— Leszállítják a husárákat — Csehországban. Prágából jelentik: A közlekedési minisztériumban tanácskozás volt a marha-, illetve a hus árának leszállításáról. Elhatározták, hogy előkészítő bizottságot küldenek ki, mely a fogyasztók, termelők és kereskedők képviselőiből áll.

— Elfogták a Schenker-szállítócég csekkcsalóját. Budapestről jelentik: Az államrendőrség tegnap elfogta Budapest legveszedelmesebb csekkhamisítóját, aki több nagy banknál milliós összegeket vett fel hamis csekkök és hamis diszponálévelek alapján. Súlyosan megkárosította a Schenker és Társa szállítványozó részvénytársaságot, továbbá a Városi Bankot, a Hazai Bankot és másokat. A tettes Teichert Ferenc aradi születésű magánhivatalnok. Házkutatás alkalmával a detektívek rengeteg hamis bélyegzőt, levélpapírokat, csekkönyveket, fényképezőgépeket és a hamisításához szükséges eszközöket találtak a lakásán. Teichert teljes beismerésben van.

— Gyógyszereszek táncestélye. A romániai gyógyszerészegyesület erdélyi és bansági kerülete február 26-án a Newyork-szálloda összes helyiségében a segélyre szoruló gyógyszerész árvák, a Nyugdíjintézet és az Internátussal kapcsolatos Gyógyszereszek Háza javára zártkörű táncestélyt rendez. A jótékony célokra rendezett estélyre a meghívókat most küldi szét a rendezőség. A meghívásra igényt tartók forduljanak a rendezőség irodájába Cluj, Str. Regina Maria 39.

— Elitették a táblabíró rágalmazóját. Nagyváradról jelentik: Mangra János magyarcsekei tanító a „Tribuna” című nagyváradai lapban megtámadta Horváth József dr. táblabírót és azt állította róla, hogy a maximális árak ellenőrzésénél és az uzoravétségknél azért járt el kérelmetlen szigorral, mert így akart magának anyagi előnyöket szerezni a kereskedőktől. A táblabíró rágalmazás és becsületsértés címén sajtópert indított Mangra ellen, akit a nagyváradai törvényszék ma délelőtt ítéletével 3000 lej pénzbüntetésre ítelt.

— Kereskedők bálja. Február 28-án rendezi a Kereskedők Tanácsa (Sfatul Negustoresc) nagy, zártkörű elit-bálját a Newyork összes termeiben. A bál fővédnöke Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter, a védnökségben pedig az állami és gazdasági élet vezető egyéniségei foglalnak helyet. A bálon — amelyen estélyi ruha vagy jelmez (álarc nélkül) kötelező — reklámjelmezverseny is lesz. A három legsikerültebb reklámjelmez díjazásban részesül. Külön szenzációja lesz a bálnak a nagy tombola, amelyen minden szám nyerni fog. A bál rendezősége más meglepetésekről is gondoskodik. A bál, amelyet egész Kolozsvár előkelő társadalma osztatlan érdeklődéssel vár, a jelek szerint az idei farsang legsikerültebb és legszebb mulatsága lesz.

— Nagyváradon az Uj Kelet részére hirdetéseket és előfizetéseket felvesz Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8-53. (Rosenberg Jenő bérkereskedésében.)

* **Zsidó estélyekre** műsordarabok, tréfás purimi játékok, jelenetek, purimi prólogus, szavalásra alkalmas költemények, kották kaphatók az *Uj Kelet Könyvnyomtatásánál*.

* **Koprol** csokoládé-hashajtó a bélműködést a legkellémesebb módon szabályozza.

* **Kirándulásnál** nélkülözhetetlen a Diana sósorszesz, izmaink legjobb ápolója. Ügyeljünk a Diana névre.

1. 1918-ban ő döntötte el, amikor támogatást ígért a nőknek. A magam részéről személyes összeköttetésbe lépés párisi békekonferencián és a nagyobb garanciája az volt, hogy elfogolta nemzeti követeléseimre vonatkozó fáradozásaimat. A vég hálás és szeretetteljes iránt.

Mány is részvétélviratot gyűzhez. Egy másik társ, Jugoszláv király fejezte volt elnökének halála fölött.

Maniu részvétélviratát az amerikai követségen

7. Woodrow Wilson

erdélyi képviselőt egy

reg a bukaresti amerikai

partjában dr. Maniu

Csicsó István, dr. Vajda-

povici Mihály fejezték ki

távolított Lawrence

ldöttséget. Maniu legtel-

zte ki az Egyesült-Ál-

emléke iránt, aki a ro-

helyzetben megterem-

s ezzel bizalmat és ha-

Bánát területén a nem-

zeti szabadság kivívá-

rtással küzdjön az összes

megvalósításáért, ami

ban konkretizálódott.

hogy Erdélyben és

ogják megőrizni nemze-

gy halott emlékeit.

te megköszönte a rész-

etet tett, hogy haladók-

a kormányához.

.....

rosz szövetség

A „Prager Tagblatt”

eseményeivel foglal-

erőből nyert értesülés

benes fentartja eddigi

rint teljesen szabad-

ak a szovjetkormány

A lap lehetségesnek

orosz szövetség létre-

.....

ikai expozéja

eseh képviselőház kül-

Wilson elparentálása

tagjai tiszteletük jeléül

es expozé mondott kül-

az új angol kormány

meg fogja hozni Euró-

Amerika is részt fog

talpraállításában. Benes

való jóbarátság szüksé-

ntve, hogy a népszö-

vegyezett Bethlennel a

kára eljön az idő, ami-

tant államai Magyar-

ya léphetnek, amikor

ló viszony semmiféle

mazni.

.....

csoporthok

o z a t o k)

szorozat

a meggyőződést kiegyene-

kar lenni, Sokolow: Uj

u: Jidli első változása.

Erdélyben, Bernstein:

.....

A 13 Rubinsohn, Kab-

tion: József és testvérei.

ső: Orfeum, Karinthy

, Cervantes: Felszarva-

.....

al Schem, Sochar: Elisa

der Gesetzgeber (fűzve)

szorozat

meggett nemesek (fűzve),

zve, Giszkalay János:

(kötve), Pinsker: Auto-

.....

Biró Lajos: A zsidók

v, kötve) Frigyes: A

r: A zsidók jövője.

ps: Uj profeciák köny-

zmus? Goldmann: A

au: Doktor Kohn, S.

ve).

mit kertje, Hatvany

A nagy kópé, Lesznay:

po Spanno.

**Leszállított
árak!**

HARISNYA,
KEZTYÜ ÉS
KÖTÖTTÁRU
KÜLÖN-
LEGESSEGEK
EREDETI
GYÁRI ÁRBAN
ÁRUSITTAT-
NAK

BLATT

**Leszállított
árak!**

KÖTÖTT-
SZÖVÖTT
ARUHÁZA
CLUJ
KOLOZSVÁR
FÖTÉR 13.
SZÁM
ALATT

Állami tisztviselőknek külön engedmény!

Szenzációs árakban árusítja ki
**női fehérnemű és harisnya-
raktárát**
a Hercules-Áruház, Szentegyház- és Bolyai-u. sarok
1-a női ing 91.- lej stb.

Telefon-
sz. 81. **LÁDAGYÁR** Flóruzet
Egeres
Mindennemű ládát és fadóboxokat összeszegezve és szé-
szedett részekben megrendelésre azonnal készit és
szállit a legelőbb napj áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernanji (volt Kajantól-nt) 1. szám

Óriási különlegességek,
választékban (brilliánsárak,
arany- és arany-
platina zseb- (ezüst- és
és karóra (argentorezüst
disz-és ajándéktárgyak
szolid áron
a legmodernebb kivitelben
FENYŐ ÉS BRAUNFELD
világvárosi ékszeráruházában
Cluj, Piața Unirii 15.
Interurban telefon 643

Nagy Palesztina-Meeting

az Apolló-mozgósínházban
február 10-én, vasárnap d. e. 10 órákor,
Szónokok:
Dr. Pollák Adolf, a Keren Kajemeth hágai kiküldöttje
Dr. Weiszburg Chaim, a Zz. N. Sz. alelnöke,
Dr. Klein Miksa, a Zz. N. Sz. társelnöke és
Giszkalay Jochanan.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosin
volt
Szép-
utoa

Róka, kelme, Szörmefestés,
vegytisztítás legszebb kivitelben

KRISTÁLY

nál Cluj, Telefon 500. Bővebb felvi-
lágosítás az összes fiókokban

KÖZGAZDASÁG

Miről tárgyalnak a fások Aradon?

Az ujjászervezés szempontjai. Statisztikai adatok gyűjtése. UGIR-ba való bekapcsolódás

(Arad, február 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az országrészi Faegyesület február kilencedikén tartja elnökségi ülését, amely főként a közgyűlés előkészítésével fog foglalkozni. Kolozsvárról hír szerint a puhafa-csoport és az elnökség reprezentánsai, Kelemen Bernát és dr. Böszörményi Sándor fognak megjelenni. Reich Jenő mérnök a tölgyfaosztályt, Nobel István a tölgyfaérdekeltséget képviseli, mi Fésüs György a Cronos és Jahoda Károly mint a központ igazgatója jönnek Aradra.

Az értekezleten megnyilatkozó alapelv az eddigi előkészületek szerint az elmúlt év kritikája lesz és az át-ervezés munkája. Egy csoport a negatív álláspontot fojja képviselni, azt hogy a Faegyesület egyáltalában szűnjön meg, de ez leginkább a tagdíjaktól borzadók csoportja, amely kicsiny és sulyban is jelentéktelen. Az átszervezkedés terveinek irányvonala csak az lehet, hogy az új egyesületi rezsim eredményesebben alakuljon az előbbinél. Az egyesület ott hibázott, amikor közszállításokat vállalt, ahelyett, hogy megmaradt volna az erkölcsi testületeket magaslatán. Ebben a minőségében nagyobb sulyt és tekintélyt szerezhett volna. A legsürgősebben ki kell építeni az egyesület bukaresti képviselői szerveit, esetleg az Ugirba való bekapcsolódással, másrészt a körzetek delegátusainak közvetlenül az Ugirba való beküldésével.

Foglalkozni kell a statisztikai adatainak összeállításával is. Lehetetlen az egyesületnek a konszolidációt szolgáltatnia, lehetetlen nagyobb termelési, forgalmi és kereskedelmi akciókat lefolytatni, ha a tagvállalatok irányu adatait állandóan nem ismerik és minden szempontból fel nem dolgozzák.

A jövőben a Faegyesületnek még szorosabb érintkezést kell fentartania a hatóságokkal s ahol szükséges, még energikusabban kell megvédenie a tagok veszélybe kerülő érdekeit. Közre kell működni a nagy áldozatokkal megszerzett erdőkitermelési jogok tiszteletben tartásáért. Védelmet kell nyújtani egyes alárendelt jelentőségű közigazgatási szervek illetéktelen beavatkozása ellen. Mindent meg kell tenni, hogy a vasúti forgalom vidékünkön rendezesebb, kielégítőbb legyen. Meg kell védeni a tagok érdekeit az állami, városi adózás, a munkásbiztosítási járulékok és egyéb közterhek helytelen kirovása és befizetése körül. Amennyiben szükségessé válik, egységes eljárást kell megteremtteni a munkáskérdés rendezésében, a munkabérek szabályozásában. Gondoskodni kell arról, hogy a megyei és városi közigazgatási bizottságokban, a kereskedelmi és iparkamarában stb. a Faegyesület megfelelő képviselőket nyerjen.

A mai valutapiac

A tegnapi ünnep után az üzlet élénk forgalommal indult. Inkább kínálat volt, mint kereslet. Az árak így alakult: osztrák korona 357—360, belföldi magyar korona 230—235, cseh korona 568—571, francia frank 9-15—9-20, svájci frank 34-40—34-45, dollár 196-5—198, font sterling 852—855, olasz lira 8-70—8-72, dinár 2-30—2-35.

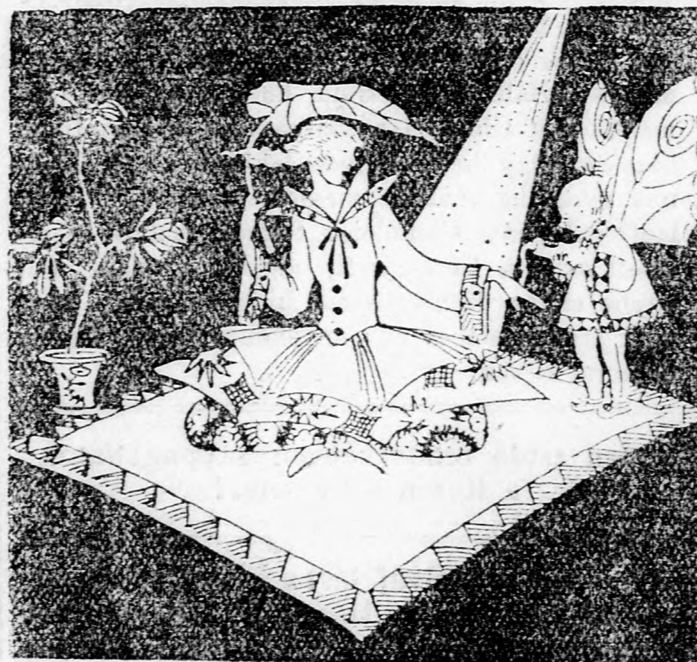
Valutapiac február 7-én:

Bukarest. Devizák: Páris 923, Berlin —, London 853, Newyork 198, Róma 876, Zürich 34-50, Bécs 28-25, Prága 578, Budapest 70.
Bukarest. Valuták: Napoleon 780, márka —, leva 130, török lira 100, font sterling 848, francia frank 940, svájci frank 34-75, olasz lira 880, drachma 380, dinár 228, dollár 197, lengyel márka 20, osztr. korona 28, magyar korona 40, cseh korona 560.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 130—130, Amsterdam 216—216, Newyork 578-5—574, London 2478—2481, Páris 26-75—26-75, Milano 2522-5—2520, Prága 1665-5—1665-5, Budapest 205—205, Belgrad 677-5—677-5, Bukarest 294-5—294-5, Varsó —, Bécs 81-25—81-25.

A cionista szervezet és Palesztina gazdasági ujjáépítése. Berlinből jelentik: Adolf Böhm ezen a címen a „Haolam“ hasábjain felveti a kérdést, vajjon olyan politikai és nemzeti szervezet, mint amilyen a cionista szervezet, megtud-e birkózni Palesztina ujjáépítésének gazdasági feladataival. Ezzemenete végén Böhm ezekre a következtetésekre jut: Mindenek előtt intézkedni kell, hogy Palesztinában a cionista bizottság közgazdasági szakosztálya kibővítették olyan irányban, hogy ez állandó érintkezésben legyen a diaszpóra zsidóságával. Az országos szervezetek küldjenek ki évente arra való tagokat Palesztinába, akik a helyszínen tanulmányozzák a gazdasági viszonyokat. A kongresszusi mandátumot első helyen ezeknek a tagoknak számára kell biztosítani. Az Actions Komité tagjainak megválasztásánál nemcsak az illető politikai magatartása és képzettsége legyen mervadó, hanem gazdasági és pénzügyi kérdésekben való felkészültsége is. Minden országban gazdasági csoportok alakítandók, amelybe nancionistákat és főleg szakembereket kell bevonnai. Biztosítani kell Erec Jiszrael zsidó ságának a kongresszusokon való nagyobb részvételét, különösen a produktív elemekét. A tárgyalások idejének javarészt rezerválni kell az ujjáépítés problémái számára, ami eddig sem az Actions Komité gyűlésein, sem pedig a kongresszusokon megfelelő mértékben nem történt meg. Böhm ezenfelül a konferencia összehívását követeli e kérdések megvitatására és egyben egy pénzügyi és gazdasági tanács előkészítését javasolja.

Devizakönnnyítések Lengyelországban. Varsóból jelentik: Legközelebb kormányrendelet fog megjelenni, amely a devizaforgalomban bizonyos könnyítéseket létesít. Ez a rendelet meg fogja engedni a bankoknak, hogy idegen valutára szóló kamatozó szelvények számára számlákat nyissanak és idegen valutákban fogadhassanak el betéteket.

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárheiyre es teki nts
sajnája az utat meg a
SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt
sztalosok furnárszükségleteiket legelőbban itt szerezhetik be

Lloyd Express

hirdető iroda
uj helyisége:

Cluj,
Strada Memorandului (volt Unio-utca)
24
Telefon 14-55

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

GYAPJUIPAR R.-T.
SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

tapia

az üzlet élénk forga-
z volt, mint kereslet.
rak korona 357—
230—235, cseh ko-
k 9-15—9-20, svájci
5—198, font sterling
72, dinár 2-30—2-35.
r 7-én:
is 923, Berlin —
Róma 876, Zürich
578, Budapest 70
poleon 780, márka
font sterling 848,
nk 34-75, olasz líra
dollár 197, lengyel
magyar korona 40,

Berlin 130—130,
wyork 578-5—574,
26-75—26-75, Mi-
665-5—1665-5, Bu-
77-5—677-5, Buka-
Bécs 81-25—81-25.
zet és Palesztina
nből jelentik: Adolf
m" hasábjain felve-
ai és nemzeti szer-
szervezet, megte-
nek gazdasági fel-
Böhm ezekre a kö-
előtt intézkedni kell,
izottság közgazdasági
n irányban, hogy ez
a diaszpóra zsidó-
etek küldjenek ki
atinába, akik a hely-
dasági viszonyokat.
s helyen ezeknek a
ni. Az Actiöns Kol-
nemcsak az illet-
tsége legyen mér-
gyi kérdésekben való
országban gazdasági
nemcionistákat és
ni. Biztosítani kell
ongresszusokon való
produktív elemekét.
szét rezerválni kell
a, ami eddig sem az
pedig a kongressz-
nem történt meg.
összehívását követeli
gyben egy pénzügyi
t javasolja.

Lengyelországban.
bb kormányrende-
devizaforgalomban
t. Ez a rendelet
nak, hogy idegen
elvények számára
n valutákban fo-

ngorát

eyre es teki nls
meg a
RÉTI
7-TÁRS. butortermelt
bban itt szerezhetik be

press

oda
sége:

olt Unio-utca)

5

GYÁRI ÁRAK!

VICTORIEI 24.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A kolozsvári állandó vonósnegyes első hangversenye. Kedden este tartotta a Strasszer (I. hegedű), Pfeiffer (II. hegedű), Kiridusz (viola) és Rezik (csello) állandó kvartett első hangversenyét. Programjukon Haydn finom művü D-dúr, Brahms komplikált ritmusu B-dúr és Weiner Leó magyaros motívumu Es-dúr kvartettje szerepelt. A vonósnegyes első bemutatkozása igen szimpatikus impressziókat váltott ki. Stílusos, kiforrott és mélyen átgondolt játékmóder jellemezte az előadást. Bár helyenkint kiérezhető volt, hogy az együttes csak rövid ideje dolgozik együtt és így még nem forrott teljesen össze. az egyes játékosok azonban a maguk hangszerén kifogástalan teljesítményt produkáltak. Strasszer kiváló vonótechnikájával, felényes kamarazene rutinjával és mély tónusu játékaival tűnt ki, Rezik kitűnően alkalmazkodó kamarazenesz, akinek imponáló képességeit már régóta ismeri Kolozsvár közönsége, Kiridusz és Pfeiffer szépen dolgozták ki szólóikat és igen jól illeszkedtek bele az együttesbe. A közönség legmelegebben Weiner modern stílusu utolsó briliánsan előadott allegro-vivace tételét fogadta, amelyet szédületes tempóban játszott a kvartett. (Weiner Leó ezzel a kvartettjével tudvalevőleg az 5000 dolláros amerikai (Colidge-díjat nyerte el.) A Brahms-kvartett, dacára nehezen megközelíthető kézségeinek a kiváló előadásban nagyon tetszett. A Haydn-kvartett adagio tetele finom melegségével, utolsó tetele könnyed vidámságával ragadta magával a közönséget. (j.)

Szókimondó asszonyság. (Repriz a Magyar Színházban.) Madame Sans Gene, a mosónőből lett hercegnő, aki a kis hadnagy mosószámláját könyörtelenül behajtja a nagy császáron, tegnap reprizben került színre a Magyar Színházban. A közönség nagy szeretettel fogadta a fellevenített darabot. A közönség ünneplése jórészt Baróti Erzsinek szolt, aki hosszas távollét után most lépett először a közönség elé. Játéka tele volt színnel, friss volt, kedves, élénk tudta varázsolni a Szókimondó asszonyság bűbajos figuráját. A többiek, Janovics igazgatóval az élőkön kivették részüket a sikerből.

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA
Péntek: Rigoletto.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Péntek: A jégcsap.
Szombat d. u.: Gyurkovics-lányok.
Este: Pompadour.
Vasárnap d. u.: Luxemburg grófja.
Este: Dolovar nábob leánya.
Hétfő: Hamlet.

MOZGÓK MŰSORA

Péntek, február 8.
Select-Mozgó: „Theodora“.
Uránia-Mozgó: „A 12 briganti vacsorája.“
Szenzációs ameikai történet 6 felvonásban. Nagyon érdekes tárgyú film.
Apolló-Mozgó: A rejtelmek háza. I. rész.

Legszebb
keresztelőajándékok
csak a
speciális Hercules-Babyházban kaphatók

Oradea-Mare
legforgalmasabb helyén fényesen berendezett üzlettel bírok, bevezetett vevőkörrel rendelkezem (angro és detail), társat keresek 450—500 ezer leu készpénzzel. Teljes címmel ellátott leveleket „Tűke biztosítva“ jelígre a kiadó továbbít.
★

Rapid 4 és 6 csapos sörle-
fejtő készülékek, Glória és
ko ona dugasztológépek, va-
lamint összes alkatrészek
külön kaphatók a
Banca Industrială și Comercială-
nál, Cluj, Strada Regina Maria 49.
(volt
Deák Ferenc-
utca)

A
DIANA
GŐZ- ÉS KÁDFÜRDŐ

ERDÉLYBEN A
LEGMODERNEBB ÉS LEG-
HIGIENIKUSABB

Sándor Ágoston utóda

c é g n é l
**üzlet-
átalakítás**

miatt minden cikkből

10

százalék ár-
engedmény

Teljes
babykelengyét 850 lejtől

feljebb csak a
speciális Hercules-Babyházban vásárolhat

„SIRPINOL“

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő-
és hörgőhurut, köhögés, szarvarkórhogás és tuberkulozis ellen. Min-
denki kérje háziorvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-
tára Reghinul-Sásesc

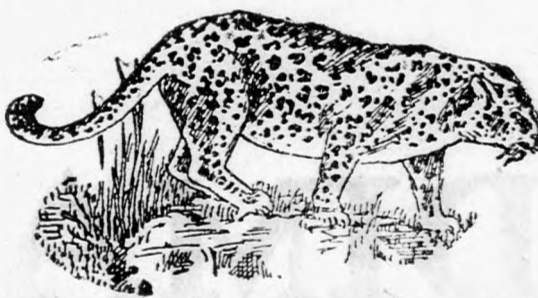
„Barzel“ Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Vit. 13

Fierarie 1480 Vasúzetel Telefon 10-49.

Izrael & Co. szőrmeáruháza Cluj

Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2. szám alatt

Mindenféle szőrmék-
ből nagy választék
**mélyen leszállított
árakkal**

Vadbőröket min-
den mennyiségben
veszünk

Lampionok, konfetti, szer-
pentin és álarc állandó
nagy raktára. Gyermek-
játék-, rövid- és galanterie
áru nagyban és kicsinyben
kapható. Gyermekkoscsik
és utazóbőröndök teljes
kiárusítása. Kérjük kira-
kati árainkat megtekinteni

**Férfi fehérnemű és férfidivatok-
kekből nagy raktárt rendeztünk be**

feltűnő olcsó árak mellett

Eisenstädter Fülöp és Tsa

v. Lakatos-Áruház

Cluj, Strada Regina Maria 13. (volt Deák Ferenc-u.)

Kisvasuti apróanyagot és „S“ talpfakapcsokat

raktárról szállítok

Hoffmann Sándor gépészmérnök gépműhelye Cluj-Kolozsvár, Székely-ut 2. szám alatt

ROTTMANN KAROLY ÉS TÁRSAI R.-T.

TIMIȘOARA—TEMESVÁR

KIRALYI UDVARI SZÁLLITÓK

GYÜMÖLCSPÁLINKA TER-
MELÉS, BORNAGYKERESKE-
DÉS, SZESZSZABADRAKTÁR
SZESZDENATURÁLÓTELEP.

1364

RUM ÉS LIKÓRGYÁR
COGNAC FŐZDE

APRÓHIRDETÉSEK

Jókarban levő írógépet megvételre keressük. Cím a kiadóhivatalban. 6780

Perfect gyors és gépirókisasszonyt német nyelvtudással keresünk szombaton zárva. Cím a kiadóhivatalban. 6781

Tíz kötet könyv 210 lej. Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben, Giszkalay János: Új profétiák könyvéből, Giszkalay: A titok, Blank: Mit akar a cionizmus? Pinsker: Autoemancipáció, Sokolow: Új zsidó (kötvé), Górelík: Cion és Golusz, Agnon: És a meggörbedt kiegyenesedik, Kaczér I.: Megjött a Messiás, Kabbalisták és csodatevők. 270 lei helyett 210 lei és portó. Új Kelet könyvosztálya.

Palesztináképek. (Rézkarcgyűjtemény 1837-ből) Niveh, Táborhegye, Holttenger, Genesarettava, Sinai hegye, Cion, Babel, Jerusalemben, Az új Babylon (keretben), A királyok sirja (keretben). A tíz értékes rézkarc ára 630 lej helyett 500 lej. Új Kelet könyvosztálya.

A legolcsóbb zsidó ifjúsági könyvek: Bath Hillel: In Bene Berack, Buber: Drei Legenden, Steinberg: Der Soldat des Zaren, Auerbach: Joab, Glaser: Gibborim. Az öt kötet ára 60 lei és portó. A zsidó ifjúság nemcsak a zsidó ifjúsági irodalmat ismeri meg, a német nyelvben is gyakorolja magát. Új Kelet könyvosztálya. 2

Az összes

babyápolási cikkeket és gummiárukat

nagy választékban tart a „Hercules“ Babyház

Jól bevezetett import cég, megbízható, szorgalmas és ügyes

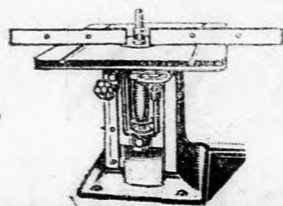
utazót keres

a Regát részére.

Ajánlatok „Komoly munkaerő“ jellegére Kelet hírlapiroda címére, Arad kéretnek

Raktárról szállítjuk azonnal

Framag-Gaggenau gyártmányú következő famegmunkálógépeket

Gatter 30 coll
Háromoldalú gyalugépek
Egyengető gyalugéptengely
Hosszlyukfűrőgépek, köszörűgépek
Szallagfűrész 700, 800 és 900 m/m
Egyengető gyalugép 400, 500 m/m
Egyetemes szallagfűrész
Vastagság gyalugépek
Gömbgyalugép
Marógépek

Technica Rt.

Tárgul-Mures

Sürgöncyim: Technica * Telefonsz. 336

Engros

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

Cluj, Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Endetail

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. szám

Telefon interurban 2-13 * Sürgöncy: Juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászati arany és forrasztó * Arany, ezüst és platina bevételek

Kienzele és Schwarzwaldi órákban, valamint kincaztart tárgyakban nagy lerakat.

Csak viszonteladók számára!

GOERZ

ROLL-TENAX

Kamrák, objektívek, tekercsfilm, filmpakk, lemezek, látszóvek

Képes árjegyzéket ingyen, bementve küld:

I. B. Gibson vezérképviselő Bucuresti, Str. Sevastopol 13

ANTON ROSENZWEIG

LIBRARIE / BUCHHANDLUNG

CLUJ, P. MIHAI VITEAZUL 37-38

(volt Széchenyi-tér). Alapított 1890. (Saját ház)

ספרים האנגרונים

ANGRO
DETAIL

Mindennemű héber ima- és tankönyvek, valamint mindenféle rituális cikkek nagykereskedése, ugyancsak gyapjú és selyem nagy és gyermektalicskák gyári lerakata. — Hitoktatók, rabbik és viszonteladók nagy árkedvezmény mellett azonnal pontosan postán szállít. Még nem felelő áruért a pénzt visszafüldöm.

KADIMA = NYOMDA

az erdélyi zsidóság közintézmény jellegével bíró vállalata

Cluj,

Strada
Baron L. Pop
No. 10.

Szombaton és zsidó ünnepeken zárva

Mindennemű kereskedelmi és hivatalos nyomtatványt, időszaki folyóiratokat, meghívókat, névjegyeket szépen, izlésesen, olcsón és a leggyorsabban készít

Szombaton és zsidó ünnepeken zárva

Bármily terjedelmű héber nyomtatvány készítését is vállalja

A legdusabban felszerelt héber nyomda egész Erdélyben!